

protagon.gr

3.6.2013

Ηρακλής Μήλλας

Τις τελευταίες εβδομάδες ο πρωθυπουργός της Τουρκίας έκανε ορισμένα λάθη. Ξεκίνησε μια διαδικασία ειρήνευσης και συμφιλίωσης με τους Κούρδους πολιτικούς και μαχητές χωρίς να έχει εξασφαλίσει την υποστήριξη ή, έστω, τη συναίνεση της αντιπολίτευσης. Ταυτόχρονα, προώθησε μια συνταγματική αλλαγή (που μάλλον θα υποστηριχτεί μόνο από τους Κούρδους πολιτικούς μέσα στο κοινοβούλιο) που δίνει το μήνυμα μιας προεδρικής δημοκρατίας μετατρέποντας τον ίδιο σε απόλυτο κυρίαρχο της νομοθετικής, εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας. Πολλοί εκλαμβάνουν αυτές τις συντονισμένες κινήσεις σαν μια υποχώρηση σε «εθνικά θέματα» για ίδια κέρδη. Με την εξωτερική πολιτική που άσκησε και με την υποστήριξη που παρέχει στις αντι-Ασάντ δυνάμεις, η Τουρκία φαίνεται να γίνεται μέρος του προβλήματος στην Μέση Ανατολή.

Ενώ τα ανωτέρω μπορούν εν μέρει να δικαιολογηθούν, άλλες αποφάσεις και δηλώσεις που έχουν σχέση με την καθημερινότητα ανέβασαν την ένταση. Η κατεδάφιση ενός ιστορικού κινηματογράφου για να μετατραπεί σε Mall, η απόφαση να κτιστεί ένα πελώριο τζαμί σε έναν λόφο της Κων/πολης, παρά τις αντιρρήσεις σχεδόν όλων, κοσμικών και ισλαμιστών, -ο ίδιος είπε «μα, εμένα μου άρεσε στο σχέδιο»- οι ασφυκτικοί περιορισμοί στην κατανάλωση αλκοολούχων -είχε πει «πίνουν του σκασμού (tiksirincaya kadar) αλλά εμείς δεν επεμβαίνουμε»- η επιμονή να κτιστεί ένα πελώριο κτίριο σε έναν χώρο πρασίνου στην πλατεία Τακσίμ, παρά τη γενικευμένη αντίρρηση, η διαπίστωση ότι τρεις ουρανοξύστες χάλασαν το προφίλ την Πόλης επειδή εμφανίζονται ανάμεσα σε ιστορικά ταμμένα, όλα αυτά αντιμετωπίστηκαν με κυνισμό και με ένα τραχύ και προσβλητικό αντίλογο: είμαστε εξουσία,

μας υποστηρίζει το 50% του λαού. Υπάρχουν πολλά δείγματα αυτής της γραφής: με εντολή του, «τι είναι αυτό το έκτρωμα!», κατεδαφίστηκε ένα άγαλμα γνωστού γλύπτη, σε μια άλλη περίπτωση η ανέγερση μιας κρεμαστής γέφυρας στον Κεράτιο κάλυψε ιστορικά μνημεία, κ.α.

Περισσότερο εξόργισε ο λόγος και ο τρόπος παρά η ουσία. Και την τελευταία εβδομάδα ανακοινώθηκε το όνομα της τρίτης γέφυρας στον Βόσπορο: Γιαβούζ Σουλτάν Σελίμ. Η δήλωση έλεγε «το συζητήσαμε μεταξύ μας και αποφασίσαμε για αυτό το όνομα.». Αλλά ο μεγάλος αυτός σουλτάνος του δεκάτου έκτου αιώνα είναι γνωστός και ως σφαγέας των Αλεβιτών. Έτσι, με μια κίνηση, εξοργίστηκε το 20% του πληθυσμού. Τα επεισόδια στο Τακσίμ ξέσπασαν αυθόρμητα όταν πολύ νωρίς το πρωί μπουλντόζες άρχισαν να ξεριζώνουν δένδρα. Τα δένδρα ήταν η αφορμή, όχι η μόνη αιτία.

Τα λάθη είναι ανθρώπινα, όλοι κάνουμε. Αλλά τα λάθη είναι δύο ειδών: α) τα συμπτωματικά, δηλαδή αυτά που τυγχάνουν και δεν επαναλαμβάνονται και β) τα συστημικά, δηλαδή αυτά που έχουν μια γενεσιουργική αιτία και επαναλαμβάνονται. Δύο χρόνια τώρα, πρώην υποστηρικτές του Ρ.Τ. Ερντογάν λένε ότι έχει αλλάξει πολύ. Είναι αυταρχικός, επεμβαίνει σε όλα και, το χειρότερο, μετά από τις τρεις εκλογικές επιτυχίες του πιστεύει ότι είναι αλάνθαστος. Ορισμένοι ισλαμιστές πιστεύουν ότι πάσχει από αλαζονεία, οι κοσμικοί λένε ότι θέλει να επιβάλει τον δικό του τρόπο ζωής και τη δική του αισθητική. Τις επόμενες εβδομάδες θα δούμε αν τα λάθη είναι «ανατρέψιμα».

* Ο Ηρακλής Μήλλας γεννήθηκε το 1940 στην Τουρκία, έζησε στην Κωνσταντινούπολη μέχρι το 1971 και έκτοτε διαμένει στην Ελλάδα. Είναι απόφοιτος της Ροβερτείου, με διδακτορικό στην πολιτική επιστήμη από το Πανεπιστήμιο της Άγκυρας. Εργάστηκε ως μηχανικός στην Τουρκία, στην Ελλάδα και σε διάφορες αραβικές χώρες.